

Про підсумки роботи Державного архіву Харківської області та архівних установ області у 2015 році та завдання на 2016 рік

Діяльність Державного архіву та інших архівних установ області у 2015 році здійснювалася на виконання завдань, передбачених Планом розвитку архівної справи в області на 2015 рік та відповідно до указів Президента України, постанов, розпоряджень та доручень Кабінету Міністрів України, наказів Державної архівної служби України, розпоряджень та доручень місцевих державних адміністрацій, наказів та доручень заступника директора Державного архіву.

Одним із пріоритетних напрямків у діяльності архівних установ Харківської області у 2015 році було забезпечення всебічної підтримки української ідентичності.

На виконання Указу Президента України від 11 лютого 2015 року «Про вшанування подвигу Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні», Державним архівом проведено збір матеріалів про 3-х харків'ян – героїв Небесної Сотні. Прийняті документи стали основою для нової рубрики на веб-сайті Державного архіву: «Герої не вмирають...».

Проведено виявлення документів по темі Голодомору. Цифрові копії виявлених документів направлені на адресу Укрдержархіву.

Серед пріоритетів також було здійснення заходів, щодо будівництва нової будівлі для Державного архіву Харківської області. З даного питання обласною державною адміністрацією спільно з Державним архівом вивчено досвід будівництва сучасних архівних споруд на території країн СНД; підготовлено техніко-економічне обґрунтування будівництва; затверджено проект землеустрою для надання архіву в постійне користування земельної ділянки, яка належить територіальній громаді м. Харкова, по вулиці Лосівська, 21. Архівом одержано витяг із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно

Будівництво нової будівлі для Державного архіву потребує фінансування з державного бюджету, пошук позабюджетних шляхів фінансування позитивних результатів не дав.

Актуальним, як і в попередні роки, залишалось питання забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду.

У 2015 році виділено додаткове приміщення Архівному відділу Чугуївської РДА, відремонтовано приміщення архівних відділів Зміївської РДА, Куп'янської та Чугуївської міськрад (майже **400 кв.м**).

Комунальному підприємству «Міський архів» м. Харкова для проведення капітального ремонту було виділено майже **800 тис. грн**. У 2015 році ремонт завершено. Для посилення стану збереженості архівних документів цьому трудовому архіву придбано **6** відеокамер (1 – для зовнішнього спостереження та 5 – для внутрішнього).

Протяжність стелажних полиць збільшилася на **233** пог.м. в архівних відділах: Близнюківської та Харківської РДА, Люботинської та Харківської

міськрад. Встановлено **24** стелажі протяжністю **63** пог. м у сховищах КП «Міський архів» Харкова.

Державним архівом проведено обстеження технічного стану протипожежної сигналізації, перезарядку вогнегасників (**100 шт.**), вимірювання опору ізоляції силової електропроводки у будівлях архіву.

Протипожежну сигналізацію встановлено в приміщенні Архівного відділу Люботинської міськради. Архівним відділам (Дворічанської та Харківської РДА) придбано **3** вогнегасники. Перезаряджено **20** вогнегасників в архівних відділах Балаклійської, Харківської РДА та Люботинської міськради. Також придбано **8** вогнегасників КП «Міський архів» м. Харкова та **1** трудовому архіву Чугуївської міськради.

Встановлено металеві входні двері Архівному відділу Чугуївської міськради, оббито металом двоє дверей Архівного відділу Коломацької РДА. Встановлено ґрати на вікна в сховищах Архівного відділу Лозівської міськради та трудового архіву цього району.

Водночас, у зв'язку з дефіцитом фінансування, залишається невирішеним питання оснащення сховищ архівних установ області системами автоматичного пожежогасіння.

Активно проводилися роботи архівними установами області з ремонту та реставрації документів. Протягом року у Державному архіві Харківської області відреставровано майже **50 тис.** аркушів документів з паперовою основою, що **перевищило планові показники вдвічі.**

Цей показник, за оцінкою Укрдержархіву, є одним із найбільших в системі архівних установ України.

З метою поліпшення умов зберігання документів, архівними установами області закартоновано і перекартоновано більше **23 тис.** справ, що перевищило план на **3,5 тис.** од. зб., з них найбільше закартоновано Державним архівом – **6 020** справ.

Архівними установами області було перевірено наявність та фізичний стан більше **116 тис.** од. зб. на паперовій основі та **1402** одиниць зберігання фонодокументів. Усі планові показники значно перевиконано.

У звітній період проведено страхування **3-ох** унікальних документів Державного архіву Харківської області. **Слід зазначити, що таку роботу виконали тільки 1 центральний і 7 обласних архівів.**

Продовжувалася робота з **комплектування** архівних установ документами Національного архівного фонду. У 2015 році на зберігання до Державного архіву надійшло **3** нових управлінських фонди: Колекція документів про харків'ян – учасників Революції гідності, Управління державної служби в Харківській області, Районні у місті Харкові виборчі комісії за 2015 рік, а також **7** частин управлінських фондів.

Протягом 2015 року до архівних відділів РДА та міськрад області надійшло більше **28 тис.** одиниць зберігання управлінської документації (план **перевиконано на 46%**) Найбільші показники в архівних відділах Балаклійської, Вовчанківської та Великобурлуцької райдержадміністрацій.

Досить активною була робота експертно-перевірної комісії Державного архіву За звітний період проведено **12** її засідань, на яких схвалено описів на управлінську документацію понад **50** тис. од. зб. (**перевиконання майже у 3 рази**); на документи особового походження у кількості **50** од. зб., на науково-технічну документацію - на **208** од. зб., на фотодокументи - на **53** од. обл., на фонодокументи — на **10** од. обл., на відеодокументи — на **35** од. обл. Погоджено описів справ з особового складу більш ніж на **28 тис.** од. зб. (**перевиконано вдвічі**), номенклатур справ-**334**. З усіх інших видів документів план виконано у повному об'ємі.

ЕК архівних відділів області на своїх засідання схвалили описи справ управлінської документації на **35 тис.** од. зб. (план **перевиконано більш ніж у 2 рази**), погодили на ЕПК Держархіву області та схвалили ЕК описи справ з особового складу на **24 тис.** од. зб. (план **перевиконано більш ніж у 4 рази**); **362** номенклатури справ, **59** інструкцій з діловодства, **202** положення про ЕК, **200** положень про архівні підрозділи.

Державним архівом, з метою одержання власних надходжень, проводилася робота з упорядкування документів. Передбачалося упорядкувати **200** од. зб. управлінської документації постійного зберігання (фактично упорядковано **2 тис.** од. зб., (план **перевиконано більш ніж в 9,5 раз**), також упорядковано **3 тис.** од. зб. з особового складу (при плані - **60**) та **136** од. зб. науково-дослідної документації (цей вид робіт не планувався).

Для підвищення фахового рівня співробітників, які працюють з документами на підприємствах, в установах та організаціях, проведено **1** семінарське заняття за межами архіву (на базі КП Регіональний учбово-методичний центр охорони праці); на базі Державного архіву – практичний семінар для відповідальних за архів та діловодство установ, підприємств та організацій – джерел комплектування Держархіву та семінарське заняття з підвищення кваліфікації працівників Харківського апеляційного адміністративного суду.

Також на базі Державного архіву проведено **3** семінари з підвищення кваліфікації та обміну досвідом для працівників архівних відділів РДА, міськрад області та трудових архівів.

Архівні відділи області провели **84** семінари з діловодними службами та архівними підрозділами підприємств, установ та організацій.

Тривала робота з популяризації архівних документів.

Упродовж звітного періоду в Державному архіві підготовлено **15** інформаційних листів із повідомленнями про відомості, виявлені в документах та друкованих виданнях Державного архіву за воєнною тематикою.

Архівні відділи РДА та міськрад області підготували **38** таких документів.

У 2015 році Державним архівом експоновано **16** виставок архівних документів, серед яких **6** оприлюднено у режимі on-line на його власному веб-сайті. Серед них: «До роковин трагедії Голокосту», «Одвічна біль Афганістану», «З історії харківської караїмської громади» та інші.

Державним архівом проведено **1** теле - та **5** радіопередач, опубліковано **5** статей у пресі. Архівними відділами РДА та міськрад проведено **51** виставку, **4** виступи по радіо та **1** телепередачу (Архівним відділом Чугуївської РДА); написано **50** статей,

Певна увага упродовж звітнього періоду приділялась просвітницькій роботі серед молоді.

Проведено **8** оглядових екскурсій по Державному архіву: для студентів вищих навчальних закладів та **3** навчально-виробничі практики для студентів Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

Архівними відділами області проведено **3** оглядові екскурсії. Також архівним відділом Харківської міськради проведено **3** практики зі студентами Харківської державної академії культури.

25 вересня 2015 року в читальному залі держархіву області відбулася читацька конференція за темою: «Підпільний та партизанський рух на Харківщині у 1941 – 1943 роках».

2015 року в читальних залах Державного архіву працювало **380** користувачів - громадян України та **6** – іноземців. У читальних залах архівних відділів працювали **169** користувачів – усі громадяни України.

Особлива увага архівними установами області приділяється роботі зі зверненням громадян.

З метою пришвидшення пошуку необхідної інформації проводиться удосконалення науково-довідкового апарату архівних установ області.

Звернення громадян, що надходять, виконуються вчасно, в передбачений Законом України «Про звернення громадян» термін.

Державним архівом 2015 року виконано понад **3 тис** запитів соціально-правового характеру (план перевиконано **втричі**), **2670** запитів за актами цивільного стану (**перевиконання майже у 5 раз**), а також **174** генеалогічних запити та **326** тематичних (відповідно плану). Значне перевиконання планових показників пояснюється збільшенням кількості звернень громадян за документами ДРАЦС.

Архівними відділами області виконано **2400** тематичних запити, **10,5 тис.** запитів соціально-правового характеру. Відбулося зменшення кількості виконаних запитів архівними відділами РДА та міськрад області у порівнянні з 2013-2014 роками, це пояснюється передачею до трудових архівів більшої частини документів з особового складу. Трудовими архівами за звітний період виконано **8,5 тис.** запитів.

Однак, поряд із позитивними зрушеннями залишається невирішеною низка проблемних питань.

Не дали результату пошуки шляхів фінансування проекту будівництва спеціалізованої споруди для розміщення Державного архіву Харківської області. Можливості архіву щодо приймання документів на зберігання повністю вичерпано ще 20 років тому.

Також у Державному архіві простежується плинність кадрів протягом звітнього періоду, пов'язана із звільненням працівників за власним бажанням,

угодою сторін. Звільнення за власним бажанням працівників пояснюється низьким рівнем заробітної плати. Протягом року вибуло **12** працівників(із 52 по штату), з них – **4** державні службовці. Загальна плинність кадрів у 2015 році становить **23%**.

Отже, простежується значне, у декілька разів, збільшення об'ємів робіт за основними напрямками діяльності Державного архіву при нехватці кадрів.

Підводячи підсумки роботи Державного архіву та архівних установ Харківської області у 2015 році, слід зазначити, що протягом вказаного періоду тривали роботи зі збереження документального надбання Слобожанщини, поповнення Національного архівного фонду, та розширення доступу до архівної інформації.

Враховуючи викладене вище, **пропоную:**

1. Звіт про підсумки роботи Державного архіву Харківської області та архівних установ області у 2015 році взяти до відома. Стан проведеної роботи щодо виконання Плану розвитку архівної справи у Харківській області визначити як добрий.

2. Визначити на 2016 рік пріоритетними напрямками діяльності Державного архіву та архівних установ області:

2.1 Всебічну підтримку української ідентичності.

2.2 Розширення доступу до архівних документів.

2.2. Здійснення заходів, спрямованих на будівництво окремої будівлі для розміщення в ній Державного архіву Харківської області (за умови фінансування).

3. Керівництву Державного архіву, архівних відділів райдержадміністрацій та архівних відділів міських рад міст обласного значення Харківської області забезпечити:

3.1. Надійність експлуатації архівних будівель і приміщень, систем їх життєзабезпечення, посилення охоронної і протипожежної безпеки архівосховищ.

3.2. Виконання у повному обсязі показників, передбачених на 2016 рік Регіональною програмою здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2015-2019 рр.;

3.3. Виконання у 2016 році усіх планових показників, передбачених планом розвитку архівної справи Харківської області на 2016 рік у повному обсязі.

**Голова колегії,
заступник директора архіву**

Є.О.Куш